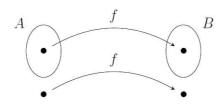
Teoria Obliczalności – ćwiczenia 8-9.

Definicja

Powiemy, że język (problem) A jest redukowalny do języka B jeśli istnieje totalna i obliczalna funkcja $f: \Sigma^* \longrightarrow \Sigma^*$ taka, że

$$\forall_{x \in \Sigma^*} \ x \in A \iff f(x) \in B.$$

Funkcję f nazywamy redukcją A do B.

Graficzna interpretacja redukcji problemów obliczeniowych

Uwaga: Jeżeli B – rozstrzygalny, to A rozstrzygalny!

Jeżeli A – nierozstrzygalny, to B – nierozstrzygalny.

Zadanie 1

Uzasadnij poprzez redukcję znanego Ci problemu nierozstrzygalnego nierozstrzygalność następujących problemów:

- 1. Czy język akceptowany przez daną maszynę Turinga jest pusty?
- 2. Czy język akceptowany przez daną maszynę Turinga jest skończony?
- 3. Czy język akceptowany przez daną maszynę Turinga jest regularny?
- **4.** Czy języki akceptowane przez dwie maszyny Turinga są identyczne?

Zadanie 2

Wykaż, że następujące języki są rekurencyjne:

- **1.** Zbiór kodów maszyn Turinga M, które po uruchomieniu z pustą taśmą wypiszą w jakimś miejscu tej taśmy niepusty symbol.
- 2. Zbiór kodów maszyn Turinga, które nigdy nie wykonują ruchu w lewo.

Zadanie 3

Dla pary (M,k), gdzie M jest maszyną Turinga, zaś k liczbą naturalną rozstrzygnąć (o ile to możliwe) czy dla każdego możliwego wejścia nad ustalonym alfabetem maszyna M wykonuje dokładnie k kroków obliczeń.

Zadanie 4

Dla pary (M,w), gdzie M jest maszyną Turinga, zaś w jest słowem wejściowym rozstrzygnąć (o ile to możliwe) czy liczba kroków obliczeń maszyny M na słowie k jest liczba naturalną.

Zadania domowe:

A. Wykaż, że zbiór par (M, w), takich, że maszyna Turinga M z wejściem w nie obserwuje żadnej komórki taśmy więcej niż raz jest językiem rekurencyjnym.

B. Uzasadnij poprzez redukcję znanego Ci problemu nierozstrzygalnego nierozstrzygalność problemu bezkontekstowości języka akceptowanego przez maszynę Turinga.